

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Zuzany Šnejdrové, Ph.D., a soudkyň Mgr. Jany Volkové a Mgr. Barbory Berkové ve věci

žalobce: **N. T. Ch.**, narozený dne X
státní příslušnost: Vietnamská socialistická republika
ubytování zajištěno na adrese: B. 1032, X U.
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Václavkem
sídlem Opletalova 25, Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**
sídlem Loretánské náměstí 101/5, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 1. 3. 2018, č. j. 101300-3/2018-OPL, ve věci žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o zaměstnaneckou kartu,

takto:

I. Rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 1. 3. 2018, č. j. 101300-3/2018-OPL, se **zrušuje a věc se vrací** k dalšímu řízení žalovanému.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 11.228 Kč, ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám Mgr. Petra Václavka, advokáta se sídlem Opletalova 25, Praha 1.

Odůvodnění:

A) Vymezení věci

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

1. Žalobou podanou dne 3. 4. 2018 brojil žalobce proti rozhodnutí ministra zahraničních věcí (dále jen „ministr“) ze dne 1. 3. 2018, č. j. 101300-3/2018-OPL (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým ministr zamítl rozklad žalobce proti usnesení Velvyslanectví České republiky v Hanoji (dále jen „zastupitelský úřad“) ze dne 15. 12. 2017, č. j. 3765/2017-HANOI-18a, kterým zastupitelský úřad zamítl žádost žalobce o upuštění od osobního podání žádosti o vydání zaměstnanecké karty a řízení o této žádosti zastavil podle § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Žalovaný napadeným rozhodnutím usnesení zastupitelského úřadu potvrdil.

B) Žaloba

2. Žalobce v žalobě namítal nepřezkoumatelnost a nezákonnost napadeného rozhodnutí, protože měl za to, že se žalovaný řádně nevypořádal s námitkami uvedenými v rozkladu.
3. Konkrétně namítal:

a) nesprávný výklad pojmu „odůvodněný případ“ ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Žalobce brojil proti tomu, že správní orgány bez řádného a přezkoumatelného odůvodnění a v rozporu se zněním zákona o pobytu cizinců omezily důvody pro upuštění od osobního podání žádosti ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců pouze na důvody na straně žadatele, navíc pouze na zdravotní důvody.

Žalobce namítal, že se správní orgány dopustily zásadního pochybení v interpretaci neurčitého právního pojmu, který zastupitelský úřad zcela bezdůvodně a nepřezkoumatelně zúžil na důvody zdravotní, a žalovaný pak tento výklad potvrdil. Pod neurčitý právní pojem podle judikatury Nejvyššího správního soudu mohou spadat i překážky na straně zastupitelského úřadu. Správní orgány proto měly řádně vymezit skutkové okolnosti případu a přezkoumatelným způsobem odůvodnit, zda je takto vymezený skutkový stav podřaditelný pod neurčitý právní pojem „odůvodněný případ“ ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců;

b) objektivní překážku na straně zastupitelského úřadu. Podle žalobce v době podání žádosti o pobytové oprávnění, resp. žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání této žádosti, existovaly objektivní překážky na straně zastupitelského úřadu, pro které nebylo možné podmínku osobního podání žádosti v předem sjednaném termínu splnit. Žalobce zopakoval, že objektivní překážka na straně zastupitelského úřadu může představovat odůvodněný případ, pro který je možné upustit od povinnosti osobního podání žádosti. Na tuto námitku žalovaný přezkoumatelným způsobem nereagoval.

Žalobce dále namítal nefunkčnost systému Visapoint a uvedl, že dne 30. 10. 2017 byla na webových stránkách zastupitelského úřadu zveřejněna informace, že systém Visapoint se ke dni 31. 10. 2017, „tedy k následujícímu dni (!) ruší“ a „nový systém bude zveřejněn až (!) dne 24. 11. 2017 a fungovat by měl od 1. 12. 2017 a po celý měsíc listopad nebude umožněno sjednání nových termínů pro podání žádosti.“ Poté došlo k „naprostému uzavření“ zastupitelského úřadu. Žalobce namítal, že je nepřípustné, aby tak zásadní změna ve fungování zastupitelského úřadu byla oznámena den před její účinností a aby zavedení nového systému bylo odloženo až na následující měsíc. Žalobce poukázal na Dohodu o narovnání a ukončení objednávkového systému MZV Visapoint, uzavřenou mezi Ministerstvem zahraničních věcí a společností A., s.r.o., ze které vyplývá, že ministerstvo vědělo o časovém ohraničení fungování systému Visapoint již od roku 2014.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

Žalobce uzavřel, že ze shora uvedených důvodů mu nebylo objektivně umožněno splnit zákonnou podmínku sjednání termínu a následného osobního podání žádosti. Žádost podal v období od 1. do 26. 11. 2017, tedy v období, kdy žádný způsob pro sjednání termínu k podání žádosti objektivně neexistoval. Zastupitelský úřad tak bez varování dosavadní systém ukončil a ponechal žadatele bez jakékoliv objektivní možnosti splnit zákonné podmínky pro podání žádosti;

c) překročení pravomoci zastupitelského úřadu. Podle žalobce se spor týká formy podání žádosti o pobytové oprávnění, tedy o technickou stránku věci. Základem sporu je objektivní znemožnění podat žádost zákonem předvídaným způsobem ze strany zastupitelského úřadu. Posuzovaná věc se tak netýká rozhodnutí o věci samé, tedy zda bude vydáno předmětné povolení k pobytu, protože o této otázce zastupitelský úřad nerozhoduje. Jediným rozhodnutím, které zastupitelský úřad může vydat, je pouze rozhodnutí o žádosti o prominutí povinnosti osobního podání žádosti. V tomto rozhodnutí má zastupitelský úřad hodnotit okolnosti týkající se podání žádosti, resp. nemožnosti jejího osobního podání. Nepřísluší mu však hodnotit následky rozhodnutí o samotné pobytové žádosti. Správní orgány však ve svých rozhodnutích opakovaně poukazovaly na nutnost regulace migrace. Správní orgány „porušují ústavněprávní zásadu enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí (čl. 2 odst. 3 Ústavy a článku 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod)“. Argumentace o regulaci migrační politiky tak nebyly namístě, ve fázi řízení o žádosti o prominutí povinnosti osobního podání žádosti formulace jakýchkoliv závěrů o regulaci migrace jak zastupitelskému úřadu, tak žalovanému nepřísluší;

d) nezohlednění konkrétních okolností týkajících se žalobce. Žalobce sdělil, že se neúspěšně pokoušel splnit zákonné podmínky a přihlásit se prostřednictvím systému Visapoint, což doložil fotodokumentací neúspěšných pokusů. K této otázce se však správní orgány ve svých rozhodnutích nijak nevyjádřily.

Žalobce brojil proti tomu, že správní orgány přes závěry veřejného ochránce práv a Nejvyššího správního soudu vyslovily, že nikdy nebylo prokázáno, že by byl systém Visapoint zasažen hackerskými útoky, a že dle jejich názoru systém fungoval bezproblémově. Systém Visapoint řádně nefungoval, což vyplývá z toho, že se žalobce opakovaně a neúspěšně jeho prostřednictvím pokoušel získat termín pro podání žádosti u zastupitelského úřadu. Jelikož se mu to nedařilo, neměl jinou možnost než podat žádost o vydání zaměstnanecké karty včetně žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání prostřednictvím stížnosti na postup správního orgánu a prostřednictvím poskytovatele poštovních služeb;

e) nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Žalobce namítal, že v důsledku nezohlednění smyslu většiny jeho námitek zatížil žalovaný napadené rozhodnutí nepřezkoumatelností. Podle žalobce se žalovaný nevypořádal řádně s námitkou porušení veřejného zájmu. Uvedl, že „Žalovaný pak ve svém rozhodnutí argumentuje naprosto nelogicky tvrzením o podstatě víz, přestože on je žadatelem o zaměstnaneckou kartu... Zastupitelský úřad se však nevypořádal se závažnými otázkami, ať už to byla námitka porušení veřejného zájmu, objektivního znemožnění splnění zákonné povinnosti, uzavření zastupitelského úřadu, doložený důkaz fotodokumentace neúspěšných pokusů registrace do systému Visapoint atd.“ Žalobce také brojil proti závěrům žalovaného, že povinnost správních orgánů řádně odůvodnit svá rozhodnutí nelze chápat „dogmaticky“ a vykládat

tento závazek tak, že odůvodnění vyžaduje za všech okolností podrobnou odpověď na každý jednotlivý argument účastníka řízení. Podstatné je, aby byly vypořádány všechny závažné právní argumenty (jedná se o závěr z žalovaného rozhodnutí, opírající se o konstantní soudní judikaturu, např. rozsudek NSS ze dne 7. 6. 2017, č. j. 3 Azs 134/2017-18). S těmito závěry žalobce nesouhlasil a uvedl, že žalovaný při své činnosti „nerozlišuje argumentačně mezi tím, zda se jedná o žádost o vydání zaměstnanecké karty, o povolení k dlouhodobému či trvalému pobytu, zda je účastník řízení zletilý či nezletilý“ atd.

C) Vyjádření žalovaného

4. ad a) a b) Žalovaný s žalobou nesouhlasil a navrhl její zamítnutí. Konkrétně uvedl, že jednotlivá ustanovení zákona o pobytu cizinců je třeba vykládat s ohledem na účel zákona, kterým je veřejný zájem na kontrolované migraci, nikoli ochrana subjektivních práv cizích občanů. Obecně nelze hovořit o právu občana cizího státu na pobyt na území České republiky. Podstatou pobytových oprávnění je regulace vstupu na území státu pobytu, která se aplikuje selektivně s ohledem na vlastní zájmy a okolnosti v dané zemi, například stupeň migračních rizik. Ačkoli ústředním orgánem státní správy pro povolování pobytu cizinců je Ministerstvo vnitra, výkon určitých činností je svěřen zastupitelským úřadům, jejichž činnost je s ohledem na místní znalosti a přímý kontakt s žadatelem nezastupitelná. Tento přístup potvrzuje posílení institutu osobního podání žádosti v zákoně o pobytu cizinců ve znění zákona č. 222/2017 Sb. Řízení o pobytu cizinců je správním řízením, vykazuje však jistá specifika. Rozdílné podmínky v jednotlivých státech vyžadují rozdílný přístup, a to i při hodnocení přiměřenosti opatření používaných zastupitelskými úřady. Je totiž třeba zohlednit míru podvodů a nekalých praktik, jichž se dopouští žadatelé.
5. Žalovaný dále uvedl, že žalobce nesplnil zákonnou podmínku registrace v systému Visapoint a místo toho se pokusil podat žádost jako přílohu ke stížnosti současně se žádostí o upuštění od osobního podání. Navíc tak učinil v době, kdy byl informován o tom, že přijímání nových žádostí bylo pozastaveno a přechodně nebyl v provozu žádný objednávací systém. Žalobce se neregistroval přes systém Visapoint, proto nesplnil podmínku stanovenou zákonem. Místo toho požádal o upuštění od osobního podání žádosti, jako důvod uvedl nemožnost registrace přes systém Visapoint a dovolával se upuštění od této povinnosti „ex offio“ z důvodů ležících na straně zastupitelského úřadu. Za tento důvod považoval nefunkčnost systému Visapoint a následné ukončení tohoto systému od 31. 10. 2017. Žalovaný vysvětlil, že do 30. 10. 2017 bylo možné se k podání žádosti objednat prostřednictvím systému Visapoint, jehož provoz byl ukončen ke dni 31. 10. 2017, a v době od 1. 11. 2017 do 27. 11. 2017 nebylo možno se k podání žádosti objednat. V průběhu listopadu 2017 velvyslanectví přijímalo žádosti na základě objednávek učiněných přes systém Visapoint do 30. 10. 2017. Dne 24. 11. 2017 byla na webových stránkách zastupitelského úřadu zveřejněna informace o spuštění telefonického objednávání s tím, že bude zahájeno 27. 11. 2017 na termíny od 4. 12. 2017. Dne 5. 12. 2017 bylo spuštěno objednávání prostřednictvím tzv. živé fronty. Během přechodu na nový systém nedošlo k výrazné prodlevě, v každý okamžik byli žadatelé, resp. jejich zástupci, informováni o způsobu objednávání a o termínech, na které se lze objednat.
6. Žalobce podal žádost prostřednictvím svého zástupce tzv. alternativním způsobem, a to v polovině října 2017, tedy v době, kdy byl systém Visapoint ještě funkční. Skutečnost, že v době od 9. 11. 2017 došlo k přechodnému omezení činnosti konzulárního úseku, neměla v daném případě faktický význam. Objednávací kapacita byla na měsíc

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

listopad již naplněna, po zavedení telefonického objednávacího systému byla část žadatelů plynule objednávána na měsíc prosinec.

7. Dále žalovaný sdělil, že upuštění od osobního podání žádosti je dispozitivním úkonem, subsidiárním řešením, k němuž lze přistoupit pouze ve výjimečných případech. Žádosti může správní orgán vyhovět na základě správního uvážení, pokud shledá případ důvodným. Žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2016, sp. zn. 10 Azs 219/2015, ze kterého vyplývá, že „odůvodněné případy“ jsou neurčitým právním pojmem, který zákonodárce zkombinoval se správním uvážením zastupitelského úřadu. Zastupitelský úřad bere v potaz zejména to, zda je žadatel schopen po zdravotní stránce se na zastupitelský úřad dostavit, tento postup však nevylučuje zhodnocení jiných relevantních důvodů. V tomto případě však zastupitelský úřad neshledal relevantní důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, tedy zdravotní ani jiné. Zastupitelský úřad zhodnotil všechny v dané zemi a čase existující podstatné okolnosti – zdravotní stav žadatele, dále např. rozlohu státu, jehož je žadatel občanem, stav dopravní infrastruktury, celkový počet podávaných pobytových žádostí, mnohonásobný převis poptávky po pobytových titulech nad jejich nabídkou, kapacitní možnosti úřadu všechny žádosti zpracovat a také pokusy o obcházení zákona, o prolomení registračního systému a o podání žádosti tzv. alternativními způsoby. Nešlo o nesprávnou interpretaci zákona ani o nezákonné zužování zákonem stanovených důvodů. Nelze souhlasit s tím, že odůvodněným případem je v tomto případě objektivní překážka na straně zastupitelského úřadu, jelikož zákonodárce neprojevil vůli takto detailně upravit důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti a záměrně ponechal posouzení všech relevantních okolností na zastupitelském úřadu.
8. Dle žalovaného se nelze dovolávat zásady legitimního očekávání s poukazem na případ, který byl posuzován jiným zastupitelským úřadem v jiné zemi a v roce 2014, jelikož každý zastupitelský úřad posuzuje žádosti individuálně a s ohledem na odlišné místní podmínky. Legitimní očekávání může vzniknout pouze na základě dlouhodobé praxe dotčeného správního orgánu, nikoli na základě jednoho rozhodnutí jiného správního orgánu.
9. ad b) K objektivní překážce na straně zastupitelského úřadu žalovaný sdělil, že i kdyby byl konzulární úsek v provozu pro účely nabírání nových žádostí, nebylo by žalobci stejně umožněno žádost podat, jelikož si předem nesjednal termín k osobnímu podání žádosti způsobem, který stanovil zastupitelský úřad na své úřední desce. Jako tento způsob byla stanovena registrace v systému Visapoint, a to až do 31. 10. 2017.
10. Přechod na nový objednávací systém v průběhu měsíce listopadu byl „technickým opatřením“ ve smyslu závěrů rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, sp. zn. 10 Azs 153/2016, a třítydenní pozastavení možnosti objednání při přechodu na nový systém nebylo nepřiměřené. Zastupitelský úřad nebyl „naprosto“ uzavřen, jak tvrdil žalobce, byla pouze zredukována jeho činnost. Dále žalovaný uvedl, že zastupitelský úřad po žadateli v rozhodné době požadoval buď platnou registraci na listopad přes systém Visapoint nebo měl žadatel podle pokynů na úřední desce počkat do 24. 11. 2017 na zveřejnění nového systému pro objednání na měsíc prosinec.
11. ad c) K překročení pravomocí zastupitelského úřadu žalovaný uvedl, že čekací doba na volný termín neopravňuje žadatele k obcházení systému. Skutečnost, že se jeden žadatel zaregistrovat může a druhý ne, svědčí o funkčnosti systému a plnění funkce regulace počtu podávaných žádostí. Směrnice 2011/98/ES z 13. 12. 2011 v článku 8 odst. 3 výslovně

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

potvrzuje právo státu nepřijmout ke zpracování, resp. neumožnit přijetí či odmítnout přijetí takové žádosti, která může být považována za nepřípustnou z důvodu stanovení objemu vstupů přijímaných státních příslušníků třetích zemí přicházejících za účelem výkonu zaměstnání.

12. Žalovaný považoval za zavádějící tvrzení žalobce, že zastupitelský úřad překračuje svoje pravomoci regulací migrační politiky ve fázi řízení o žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Pravomoc zastupitelského úřadu regulovat podávání žádostí o víza či pobytová oprávnění vyplývá ze systematiky § 169d odst. 2, § 169f a § 169h zákona o pobytu cizinců. Tato pravomoc má tak zákonný základ, jak požadoval Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 9 Aps 6/2010-106. Žalovaný dále odkázal na napadené rozhodnutí, kde se v bodě 5 vyjádřil k nepřijetí žádosti a rozporu s veřejným zájmem.
13. ad e) K nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaný sdělil, že nelze povinnost správních orgánů řádně odůvodnit své rozhodnutí chápat tak, že odůvodnění vyžaduje za všech okolností podrobnou odpověď na každý jednotlivý argument účastníka řízení. Podstatné je, aby byly vypořádány všechny zásadní právní argumenty (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 6. 2017, č. j. 3 Azs 134/2017-18, nebo nález Ústavního soudu ze dne 15. 1. 2008, sp. zn. IV. ÚS 1903/07). Žalovaný své povinnosti dostal, neboť se vypořádal se všemi hlavními právními argumenty žalobce. Žalovaný dále poukázal na nedostatečnou individualizaci rozkladu, z něhož není zřejmé, co žalobce konkrétnímu usnesení vytýkal. Ani v rámci žaloby žalobce neupravil svou argumentaci tak, aby směřovala proti rozhodnutí o rozkladu, nikoli proti usnesení zastupitelského úřadu.

D) Skutková zjištění vyplývající ze správního spisu

14. Ze správního spisu vyplynuly následující pro rozhodnutí věci relevantní skutečnosti:
15. Žalobce podal bez předchozí registrace k podání žádosti dne 20. 11. 2017 stížnost na postup zastupitelského úřadu, jejíž přílohou byla žádost o zaměstnaneckou kartu spojená s žádostí o upuštění od osobního podání žádosti, kterou žalobce odůvodnil mimo jiné tím, že mu nebylo dlouhodobě umožněno sjednat si termín k osobnímu podání žádosti o pobytové oprávnění v systému Visapoint.
16. Zastupitelský úřad usnesením ze dne 15. 12. 2017, č. j. 3765/2017-HANOI-18/a, zamítl výše uvedenou žádost žalobce o upuštění od osobního podání žádosti a zastavil řízení o žádosti o vydání zaměstnanecké karty se zdůvodněním, že žalobcem tvrzené důvody pro upuštění od osobního podání žádosti nelze vyhodnotit jako důvody zvláštního zřetele hodné, které by znemožňovaly dostavit se osobně k podání pobytové žádosti. Žalobce podal proti uvedenému usnesení dne 29. 12. 2017 rozklad, který doplnil podáním ze dne 19. 1. 2018.
17. Ministr napadeným rozhodnutím rozklad žalobce zamítl a rozkladem napadené usnesení zastupitelského úřadu potvrdil. Konstatoval, že žalobce bez předchozí registrace podal dne 20. 11. 2017 prostřednictvím svého právního zástupce stížnost na postup správního orgánu, jejíž přílohu tvořila žádost o zaměstnaneckou kartu spojená se žádostí o upuštění od osobního podání. Stížnost byla podána v době, kdy byl zrušen registrační systém Visapoint a nový objednávací systém nebyl funkční. K námitkám uvedeným v rozkladu ministr mimo jiné sdělil, že pojem „odůvodněný případ“ je neurčitým právním pojmem, jehož obsah není přesně definován a je věcí zastupitelského úřadu, aby v jednotlivém případě posoudil důvody na základě svého správního uvážení dle okolností konkrétního Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

případu. Zastupitelský úřad mezi odůvodněné případy zařadil zejména důvody zdravotní, resp. sociální. Ministr uvedl, že neúspěšné pokusy registrace přes systém Visapoint nemohou být objektivní překážkou resp. důvodem, pro který by mohl zastupitelský úřad upustit od povinnosti osobního podání žádosti.

E) Posouzení věci krajským soudem

18. Krajský soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců), osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Krajský soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Krajský soud o věci rozhodl bez jednání, neboť takový postup soudu předvídá ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle něhož soud napadené rozhodnutí zrušil.
19. Zcela zásadní okolností v nyní posuzované věci je to, že žalobce nepodal u zastupitelského úřadu žádost o zaměstnaneckou kartu osobně, jak vyplývá z ustanovení § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců, podle kterého *žádost o udělení dlouhodobého víza, s výjimkou diplomatického nebo zvláštního víza, žádost o prodloužení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území a žádost o vydání povolení k dlouhodobému, přechodnému nebo trvalému pobytu je cizinec povinen podat osobně*. Podáním žádosti osobně se podle ustanovení § 169d odst. 2 zákona o pobytu cizinců rozumí *úkon žadatele, při kterém se žadatel osobně dostaví ke správnímu orgánu, u kterého má být žádost podána, a osobě přímo se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu určené k přijetí žádosti podá žádost v době určené pro jednotlivé druhy a účely pobytových oprávnění a ve formě a způsobem, který stanoví tento zákon. Povinnost osobního podání žádosti se vztahuje i na zákonného zástupce. Podmínka osobního podání žádosti se považuje za splněnou v případě podání žádosti zastupitelskému úřadu prostřednictvím fyzické nebo právnické osoby, se kterou má Česká republika uzavřenou smlouvu o přijímání žádostí (dále jen „externí poskytovatel služeb“), jde-li o žádost takového druhu, jehož shromažďováním a předáváním je externí poskytovatel služeb pověřen*.
20. K žádosti o zaměstnaneckou kartu, kterou žalobce zaslal poštou, přiložil žádost o upuštění od osobního podání žádosti. Podle ustanovení § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců *zastupitelský úřad může v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustit, pokud současně s doručením žádosti cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Řízení je v případě podle věty první zahájeno dnem, kdy žádost došla zastupitelskému úřadu. Neupustí-li zastupitelský úřad v případě podle věty první od povinnosti osobního podání žádosti, řízení o žádosti usnesením zastaví. Zastupitelský úřad může od povinnosti osobního podání žádosti upustit také bez uvedení důvodů cizincem, jsou-li mu důvody pro toto upuštění známy z jeho úřední činnosti, nebo může učinit na své úřední desce prohlášení, že od povinnosti osobního podání žádosti upouští pro určitý druh žádostí o pobytová oprávnění podaných v budoucnu, a to zejména v případech, pokud je cizinec nebo jeho zaměstnavatel účastníkem vládou schváleného programu*.
21. Podání žádosti zákonem předvídaným způsobem má na rozhodnutí o žádosti velký vliv. Podle ustanovení § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců *žádost o udělení dlouhodobého víza a žádost o prodloužení doby platnosti dlouhodobého víza a doby pobytu na území na toto vízum nebo žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému* Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

pobytu je nepřijatelná, jestliže si cizinec předem nesjednal termín podání žádosti o udělení dlouhodobého víza nebo žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu způsobem stanoveným tímto zákonem. Zastupitelský úřad uplatnil toto ustanovení i u žalobce a považoval jeho žádost o zaměstnaneckou kartu za nepřijatelnou. Podle ustanovení § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců nepřijatelnost žádosti zjišťuje u žádosti podané na zastupitelském úřadu zastupitelský úřad a u žádosti podané ministerstvu ministerstvo. Je-li žádost nepřijatelná, řízení není zahájeno a na žádost se hledí, jako by nebyla podána; tuto skutečnost ministerstvo nebo zastupitelský úřad cizinci písemně sdělí včetně důvodu nepřijatelnosti, učiní o ní usnesení do spisu a vrátí tiskopis žádosti, veškeré předložené doklady a správní poplatek, pokud byl uhrazen. Nepodá-li cizinec žádost osobně, ač je k tomu podle tohoto zákona povinen, postupuje se obdobně podle věty druhé.

22. Žalobce si byl vědom toho, že žádost nepodal osobně ani neměl sjednaný termín v systému Visapoint, proto současně s žádostí o zaměstnaneckou kartu zaslal zastupitelskému úřadu žádost o upuštění od osobního podání žádosti. Správní orgány se touto žádostí zabývaly a dospěly k závěru, že se u žalobce nejednalo o odůvodněný případ, pro který by mělo být upuštěno od podmínky osobního podání žádosti. S tímto závěrem žalobce nesouhlasil a měl za to, že napadené rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné. Krajský soud se proto vzhledem k tomu, že žalobce v podané žalobě uplatnil námitku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného, nejprve zabýval otázkou, zda je napadené rozhodnutí způsobilé soudního přezkumu. Případná nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí (ať už pro jeho nesrozumitelnost či pro nedostatek důvodů) je totiž vadou natolik závažnou, k níž je krajský soud povinen přihlížet z úřední povinnosti a pro kterou by musel rozhodnutí žalovaného dle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušit.
23. Krajský soud na úvod připomíná, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí může nastat z důvodu jeho nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí. Obecně lze za nesrozumitelné považovat takové rozhodnutí, z jehož výroku nelze zjistit, jakým způsobem bylo rozhodnuto, jehož výrok je vnitřně rozporný nebo nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, dále takové rozhodnutí, z něhož není patrné, které osoby jsou jeho adresátem a kdo byl rozhodnutím zavázán, apod. V případě nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů pak soud posuzuje, zda se žalovaný v rozhodnutí vypořádal se všemi okolnostmi, které uplatnil žalobce, a zda srozumitelným způsobem uvedl, jaké skutečnosti vzal při svém rozhodování za prokázané a kterým naopak nepřisvědčil, jakými úvahami byl ve svém rozhodování veden, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a které důvody ho vedly k vyslovení závěrů obsažených ve výsledném rozhodnutí.
24. Krajský soud vyšel z výše uvedených závěrů a ze základních zásad vztahujících se k obsahovým náležitostem odůvodnění rozhodnutí, a dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
25. O věci uvažil takto:
26. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že, „[f]unkcí odůvodnění správního rozhodnutí je zejména doložit správnost a nepochybně i zákonnost postupu správního orgánu, jakož i vydaného rozhodnutí, jehož jedna z nejdůležitějších vlastností je přesvědčivost. Je proto nutné, aby se správní orgán v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu vypořádal s námitkami účastníků řízení, přičemž z odůvodnění jeho rozhodnutí musí být seznatelné, z jakého důvodu považuje námitky účastníka řízení za liché, mylné anebo vyvrácené.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109). Obdobně z

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu také vyplývá, že „[n]evypořádá-li se správní orgán v rozhodnutí o oprávněném prostředku se všemi námitkami, které v něm byly uplatněny, způsobuje to nepřezkoumatelnost rozhodnutí zpravidla spočívající v nedostatku jeho důvodů (§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Může to však způsobit i nepřezkoumatelnost rozhodnutí spočívající v jeho nesrozumitelnosti.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2008, č. j. 3 As 51/2007 - 84). Rozhodnutí správních orgánů obou stupňů tvoří z hlediska soudního přezkumu jeden celek a není proto vyloučeno, aby případné mezery odůvodnění tato rozhodnutí vzájemně zaplňovala (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2014, č. j. 6 As 161/2013-25).

27. Z napadeného rozhodnutí je patrné, že žalovaný shodně jako zastupitelský úřad nepovažoval neúspěšné pokusy o přihlášení prostřednictvím systému Visapoint, respektive nemožnost získání termínu způsobenou množstvím zájemců a omezenými kapacitami zastupitelského úřadu, za odůvodněný případ, pro který by bylo možné od zákonného požadavku osobního podání žádosti upustit. Vycházel z toho, že systém měl zákonný podklad a považoval jej za funkční, jestliže plnil funkci regulace zájemců o pobyt, pro niž byl zaveden, přičemž jeho nezákonnost nebyla policií ani tajnými službami prokázána. Odůvodněný případ žalovaný nespatořoval ani v přechodném období po zrušení systému Visapoint v listopadu 2017, kdy nebyl určen žádný systém pro sjednávání termínu k podání žádostí, které žalovaný považoval toliko za časově přiměřené technické opatření. Žalovaný však v napadeném rozhodnutí – přes námitky žalobce uplatněné v rozkladu – nevysvětlil, z jakého důvodu nepovažuje za použitelné závěry soudů rozhodujících ve správním soudnictví ohledně požadavků, které musí splňovat systém, jehož prostřednictvím má být termín k podání žádosti sjednán, ani z jakého důvodu nelze případ, kdy zastupitelský úřad nezajistí žadateli možnost sjednání termínu k osobnímu podání žádosti v přiměřeném čase lidsky důstojným způsobem, hodnotit jako odůvodněný případ ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců.
28. Dle krajského soudu nelze vyloučit použití ustanovení § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců pouze z důvodu nesplnění zákonného požadavku sjednání termínu k osobnímu podání žádosti způsobem uveřejněným zastupitelským úřadem, jestliže zákon v tomto ustanovení možnost upuštění od osobního podání žádosti předvídá. Ostatně též důvodová zpráva k § 169h zákona o pobytu cizinců uvádí, že „[i]nstitutem upuštění od povinnosti osobního podání žádosti pak lze reagovat na individuální situace, při nichž by nebylo vhodné rezervaci k podání žádosti vyžadovat.“
29. Pro krajský soud tak bylo zásadní to, že se žalovaný nezabýval v napadeném rozhodnutí tím, zda žalobci byla ze strany veřejné moci zajištěna možnost podat žádost o dlouhodobý pobyt v přiměřeném časovém horizontu lidsky důstojným způsobem, a na základě tohoto hlediska neposuzoval ani funkčnost systému Visapoint.
30. K vlastnímu systému Visapoint krajský soud uvádí, že novelou provedenou zákonem č. 222/2017 Sb. byla s účinností od 15. 8. 2017 do zákona o pobytu cizinců vložena ustanovení § 169d, 169f a 169h, která, jak bylo uvedeno shora, upravují osobní podání žádosti (§ 169d), povinnost žadatele předem si sjednat termín osobního podání žádosti způsobem zveřejněným zastupitelským úřadem na úřední desce (§ 169f) a institut nepřijatelnosti žádosti (§ 169h). Právní úprava tak umožnila podmiňovat podání žádosti o jakékoli pobytové oprávnění předchozím sjednáním termínu, přičemž bylo ponecháno na zastupitelském úřadu, aby určil způsob, kterým si je cizinec povinen termín osobního

podání žádosti předem sjednat a tento způsob zveřejnil na své úřední desce. V době od 15. 8. 2017 do 31. 10. 2017 byl tímto způsobem elektronický objednávací systém Visapoint.

31. Otázkou systému Visapoint se již rozsáhle zabývaly soudy rozhodující ve správním soudnictví. Krajský soud považuje za nutné učinit krátký exkurz do vývoje judikatury týkající se systému Visapoint, ze které vyplývají zásadní závěry pro nyní posuzovanou věc.
32. V rozsudku ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52, rozšířený senát Nejvyššího správního soudu k fungování systému Visapoint mimo jiné v bodech 57 až 59 konstatoval: „[57] Je třeba si uvědomit, co je pravou podstatou sporu, který vede žalobkyně a který vede či vedlo spolu s ní množství dalších zejména vietnamských či ukrajinských státních občanů. Česká veřejná správa totiž zejména ve Vietnamu a na Ukrajině vytvořila pro žadatele o některá oprávnění k pobytu na území České republiky zcela neprůhledný a na svévoli příslušných úředníků založený systém přístupu k podávání těchto žádostí, neumožňující být jen náznak vnější kontroly a naopak silně náchylný ke korupci a zneužití. Systém nebyl založen na předchozím stanovení férových a rozumně splnitelných pravidel podávání žádostí a průběžném prověřování, že tato pravidla jsou v praxi také dodržována.

[58] Neuspokojivou situací se opakovaně zabýval vedle Nejvyššího správního soudu i veřejný ochránce práv a upozorňoval na ni veřejně již před delší dobou (viz zejm. jeho tiskovou zprávu „Nedostatky systému Visapoint odporují mezinárodním závazkům ČR“ z 11. 9. 2012, dostupnou ke dni 14. 5. 2017 na <https://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2012/nedostatky-systemu-visapoint-odporuji-mezinarodnim-zavazkum-cr/>). Komplexní rozbor situace s řadou podrobných empirických údajů o fungování systému Visapoint v průběhu posledních několika let obsahuje rozsáhlý text P. P., pracovníka Kanceláře veřejného ochránce práv, s názvem „Brána nebo zábrana – problematické aspekty fungování systému Visapoint“, in: D. J., P. P. (editoři): *Aktuální Sborník z vědeckého semináře uskutečněného dne 10. září 2015 v Kanceláři veřejného ochránce práv - Aktuální právní problémy azylového a cizineckého práva*, Veřejný ochránce práv a Wolters Kluwer, Brno a Praha 2016, str. 11 až 121, elektronicky dostupný ke dni 14. 5. 2017 na https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Publikace/Azylove_pravo_konference.pdf.

[59] Podstatou tohoto systému bylo, že ještě ve fázi předprocesní, tj. ve fázi před podáním žádosti o příslušný pobytový titul, musel žadatel získat v tzv. systému Visapoint právo takovou žádost podat, přesněji řečeno získat „časové okénko“ v úředních hodinách příslušného zastupitelského úřadu, aby se mohl dostavit, jak mu příslušná ustanovení cizineckého práva ukládají, osobně na tento zastupitelský úřad a podat tam příslušnou žádost. Registrace v systému Visapoint přitom dle tvrzení mnoha žadatelů byla často jen obtížně proveditelná, neboť systém často vůbec neumožňoval termín k návštěvě zastupitelského úřadu získat. Tato tvrzení žadatelů nebyla veřejnou správou nikdy relevantně zpochybněna a jsou potvrzována i zjištěními monitoringu systému, o nichž je referováno ve shora uvedeném článku P. P. Výsledkem bylo v praxi, že žadatelé se podle svých tvrzení, jež opět nebyla veřejnou správou nijak relevantně zpochybněna, museli obracet na neoficiální „zprostředkovatele“, kteří jim registraci v systému Visapoint, a tedy získání možnosti osobního podání žádosti o pobytový titul, obstarali.“ Dále Nejvyšší správní soud shrnul judikturní vývoj, citoval rozsudky ze dne 30. 11. 2009, č. j. 8 Aps 3/2009-39, a ze dne 30. 8. 2012, č. j. 8 As 90/2011-62, č. 2756/2013 Sb. NSS, přičemž konstatoval, že mu není známo, že by veřejná správa na tuto judikaturu reagovala a systém Visapoint v ní uvedeným požadavkům přizpůsobila.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

33. V bodě 93 dále konstatoval: „Není ani pochyb o tom, že právě v zemích jako Vietnam či Ukrajina se nabízí ke zvládnutí administrace žádostí využití informačních technologií. Tyto technologie však musí být používány způsobem, který strukturuje masu žadatelů podle pravidel, která nejsou svévolná a která pokud možno vyloučí rozhodování o žádostech na základě jiných než racionálních a férových kritérií. Jakýkoli jiný postup, a to v kterékoli fázi administrace žádostí, může být podle okolností nezákonným zásahem, proti kterému se dotčené osoby mohou bránit zásahovou žalobou.“

34. K povinnosti žadatelů objednat se v systému Visapoint k žádosti „nouzově“ podané jako příloha stížnosti proti postupu pracovníka zastupitelského úřadu a k žádostem neregistrovaných v tomto systému v citovaném rozsudku dále v bodech 97, 98 a 101 uvedl: „[97] Na jedné straně účinky žádosti „nouzově“ podané způsobem, který je obecně vzato nežádoucí, avšak který je jedinou účinnou obranou žadatele před nezákonným jednáním veřejné správy spočívajícím v tom, že mu neposkytne v přiměřené lhůtě možnost podání žádosti postupem zákonem standardně předpokládaným. Zde rozšířený senát konstatuje, že závěry judikatury o tom, že žádost je za takovýchto podmínek podána účinně, jsou v podmínkách dosavadního jednání veřejné správy zcela správné a jsou jediným alespoň v určité míře účinným nástrojem k ochraně práva žadatelů na to, domáhat se stanoveným postupem svého práva u správního orgánu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Dokud veřejná správa svůj přístup zásadně nezmění, není důvodu na nich cokoli měnit.“

[98] Dalším aspektem věci je však samotné nezákonné jednání veřejné správy spočívající v řadě dílčích nezákonných postupů. V první řadě je nezákonným zásahem již samotná nemožnost získat v přiměřené době termín pro osobní podání žádosti; pokud vskutku k takovému stavu dochází, a to ať již jakýmkoli konkrétními mechanismy (tj. za využití systému Visapoint tam, kde zákon k jeho užití zastupitelský úřad opravňuje, i použitím jiných způsobů určení termínu pro osobní podání žádosti tam, kde povinnost předem si sjednat termín podání žádosti nelze žadateli uložit), jde nepochybně o nezákonný zásah zastupitelského úřadu do práva žadatelů na to, aby jejich žádost byla v přiměřené lhůtě přijata a posouzena. Na tuto prvotní nezákonnost navazuje podle poznatků plynoucích z jiných obdobných věcí již řešených Nejvyšším správním soudem jednání konkrétních pracovníků, jímž je žadatelům bráněno podat žádost bez předchozí (fakticky podle tvrzení žadatelů nemožné) registrace v systému Visapoint. [...]

[101] Závěrem rozšířený senát opakuje to, co Nejvyšší správní soud vyslovil ve stručnosti již ve shora zmíněném rozsudku č. 8 As 90/2011-62. Je na veřejné správě, jakým způsobem „technicky“ uspořádá vyřizování žádostí o nejrůznější pobytová oprávnění tak, aby byla schopna je za přiměřených nákladů zvládat. Musí však v každém případě umožnit žadatelům takové žádosti v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem podat. Je na veřejné správě, zda ke splnění tohoto úkolu využije informační technologie, víceetapovou proceduru posuzování žádostí, prvky náhodného výběru, nástroje ekonomické regulace (správní poplatky v citelné výši) anebo kombinaci některých z těchto či jiných nástrojů. Zvolené nástroje však musí být založeny na racionálních a férových pravidlech a umožňovat průběžnou i následnou kontrolu toho, že nejsou zneužívány či používány svévolně.“

35. V rozsudku rozšířeného senátu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 7 Azs 227/2016-36, Nejvyšší správní soud mimo jiné v bodech 30 a 31 konstatoval: „Na úseku víz může zastupitelský úřad podle § 170 odst. 2 zákona o pobytu cizinců stanovit povinnost předem si sjednat termín podání žádosti, která zásadně musí být podána osobně. Tuto svou kompetenci vykonává zastupitelský úřad v prostoru pro uvážení vymezeném zákonem kombinací slova ‚může‘ a neurčitého právního

pojmu „odůvodněných případů“ za účelem toho, aby podávání žádostí probíhalo efektivně, ale zároveň lidsky důstojným způsobem, a tedy zejména tak, aby žadatelé své žádosti mohli podat v přiměřených lhůtách. [...] Na úseku povolení k pobytům zastupitelský úřad nemá kompetenci stanovit povinnost předem si sjednat termín podání žádosti, která stejně jako v oblasti víz zásadně musí být podána osobně. Je tedy na něm, aby i bez užití mechanismu sjednání termínu podání žádosti zajistil, že podávání žádostí bude probíhat efektivně, ale zároveň lidsky důstojným způsobem, a tedy zejména tak, že žadatelé své žádosti budou moci podat v přiměřených lhůtách.“

36. Nejvyšší správní soud na rozsudky rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu navázal v rozsudku ze dne 25. 10. 2018, č. j. 4 Azs 249/2018-49. Ve věci, v níž byly doloženy neúspěšné pokusy o registraci v systému Visapoint v rozpětí dvou dnů, konstatoval: *„systém Visapoint uvolňoval termíny pro registraci žádosti nahodile, což v kombinaci s naprosto nedostačujícím počtem takto uvolňovaných termínů vyústilo v praktickou nemožnost žádost v tomto systému registrovat v přiměřené lhůtě. S ohledem na tento aspekt systému Visapoint nebylo možné zaručit, že žalobkyně získá termín pro registraci žádosti a mohlo snadno dojít k tomu, že žalobkyni by se nepodařilo v tomto systému získat termín k podání žádosti několik měsíců, let, či dokonce nikdy. Systém Visapoint vskutku reguloval počet podávaných žádostí, což stěžovatel zmiňuje v kasační stížnosti. Činil tak však nepřijatelným způsobem, znemožňujícím podat osobně žádost o pobytový titul lidsky důstojným způsobem a v přiměřené době, a byl proto v judikatuře správních soudů opakovaně a dlouhodobě označován jako neodpovídající požadavkům zákona, jak již Nejvyšší správní soud konstatoval, např. v rozsudku ze dne 15. 8. 2018, č. j. 4 Azs 150/2018-35.“*
37. Tyto závěry převzal Nejvyšší správní soud dále v rozsudku ze dne 10. 1. 2019, č. j. 7 Azs 341/2018-35, v němž posuzoval situaci žadatele, který se neúspěšně celkem čtyřikrát v průběhu měsíce srpna 2017 pokoušel registrovat v systému Visapoint za účelem osobního podání žádosti o dlouhodobé vízum. Uzavřel, že nemožnost získat registraci k podání žádosti v systému Visapoint představovala odůvodněný případ ve smyslu § 169d odst. 3 věty první zákona o pobytu cizinců; nebylo nutno trvat na požadavku osobního podání žádosti po předchozím sjednání termínu k podání žádosti ve smyslu § 169d odst. 1 a 2 ve spojení s § 169f zákona o pobytu cizinců. V rozsudku ze dne 5. 12. 2018, č. j. 1 Azs 195/2018-48, Nejvyšší správní soud konstatoval: *„Podle stěžovatele (Ministerstva zahraničních věcí – pozn. soudu) několikeré neúspěšné pokusy o registraci nepředstavují důvod, pro který by mohla žalobkyně na zákonem stanovený způsob registrace rezignovat. Soud stěžovatelův názor nesdílí. Systém Visapoint uvolňoval termíny pro registraci žádosti nahodile, což v kombinaci s naprosto nedostačujícím počtem takto uvolňovaných termínů vyústilo v praktickou nemožnost žádost v tomto systému registrovat v přiměřené lhůtě. S ohledem na tento aspekt systému Visapoint nebylo možné zaručit, že žalobkyně získá termín pro registraci žádosti a mohlo snadno dojít k tomu, že žalobkyni by se nepodařilo v tomto systému získat termín k podání žádosti několik měsíců, let, či dokonce nikdy. Systém Visapoint vskutku reguloval počet podávaných žádostí, což stěžovatel zmiňuje v kasační stížnosti. Činil tak však nepřijatelným způsobem, znemožňujícím podat osobně žádost o pobytový titul lidsky důstojným způsobem a v přiměřené době, a je proto v judikatuře správních soudů opakovaně a dlouhodobě označován jako neodpovídající požadavkům zákona (v poslední době např. rozsudky ze dne 15. 8. 2018, č. j. 4 Azs 150/2018-35, ze dne 25. 10. 2018, č. j. 4 Azs 249/2018-49, aj.).“*
38. Krajský soud se s výše citovanými závěry Nejvyššího správního soudu plně ztotožňuje a má za to, že byl žalovaný povinen závěry v nich uvedené zohlednit i v nyní posuzované Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

věci. Žadatel o pobytový titul má totiž právo na spravedlivý proces zakotvené v článku 36 odst. 1 Listiny základních práv svobod, které zahrnuje též možnost podat žádost v reálném čase a lidsky důstojným způsobem (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2012, č. j. 8 As 90/2011–62, č. 2756/2013 Sb. NSS, rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016–52, č. 3601/2017 Sb. NSS, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2019, č. j. 1 Azs 2/2019–54). Ačkoli bylo novelou zákona č. 222/2017 Sb. umožněno zastupitelském úřadu, aby určil způsob, kterým si je cizinec povinen termín osobního podání žádosti předem sjednat, musí však v souladu s právem na spravedlivý proces zakotveným v čl. 36 Listiny základních práv a svobod a shora citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu určit takový způsob, který bude odpovídat požadavkům judikatury Nejvyššího správního soudu, bude založen na racionálních a férových pravidlech, bude umožňovat průběžnou i následnou kontrolu toho, že není zneužíván či používán svévolně, nebude představovat faktickou překážku podání žádosti a umožní žadatelům podání žádosti lidsky důstojným způsobem v přiměřené době.

39. Krajský soud má za to, že s ohledem na výše uvedené nelze vyloučit, že za konkrétních okolností lze neurčitý právní pojem „odůvodněný případ“ v ustanovení § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců vyložit tak, že zahrnuje též situaci, kdy žadateli není umožněno podání žádosti v přiměřeném časovém horizontu lidsky důstojným způsobem, která může být způsobena okolnostmi na straně zastupitelského úřadu (v posuzované věci nefunkčností systému pro získání termínu, jeho následnou neexistenci, pozdním oznámení toho, že systém nebude fungovat a jakým způsobem bude možné podávat osobně žádosti).
40. Zastupitelský úřad a následně žalovaný v návaznosti na rozkladové námítky se proto měli zabývat tím, zda byla v okamžiku podání žádosti žalobci zaručena možnost podání žádosti lidsky důstojným způsobem v přiměřeném časovém horizontu. Tímto kritériem pak bylo třeba posoudit i otázku funkčnosti systému Visapoint, posoudit, zda (respektive s jakou mírou pravděpodobnosti) umožňoval podání žádosti v přiměřeném časovém horizontu (mimo jiné s ohledem na způsob uvolňování termínů a jejich počty) a souvislost těchto skutečností s dalšími konkrétními okolnostmi případu, které žalobce namítal. Tímto posouzením se však žalovaný nezabýval. Pokud tak žalovaný neučinil, je jeho rozhodnutí v konečném důsledku nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
41. Námitka nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí je tedy důvodná.

F) Závěr a náklady řízení

42. Soud s ohledem na výše uvedené žalobou napadené rozhodnutí podle ustanovení § 78 odst. 1 s. ř. s. bez jednání dle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí zrušil a vyslovil, že věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Vysloveným právním názorem jsou správní orgány v dalším řízení vázány (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
43. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud dle § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce byl v řízení plně úspěšný, a proto má právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem ve výši **11.228 Kč**, které sestávají ze zaplaceného soudního poplatku za žalobu proti rozhodnutí ve výši 3 000 Kč [položka 18, bod 2, písm. a) přílohy k zákonu č. 549/1991, o soudních poplatcích (sazebník poplatků)], z odměny za zastoupení advokátem ve výši 6 800 Kč za dva úkony právní služby po 3 100 Kč (příprava a převzetí zastoupení,

podání žaloby) dle § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5, § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., z náhrady dvou režijních paušálů po 300 Kč, celkem 600 Kč dle § 13 odst. 1, odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb. za výše uvedené úkony právní služby a z náhrady 21 % DPH z přiznané odměny a náhrad ve výši 1 428 Kč dle § 57 odst. 2 s. ř. s. Náhradu nákladů řízení je žalovaný povinen uhradit podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, užitého na základě § 64 s. ř. s., k rukám zástupce žalobce, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na nařízení exekuce.

Olomouc 24. července 2019

JUDr. Zuzana Šnejdrlová, Ph.D. v. r.
předsedkyně senátu